

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl soudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: **Z. M.**, narozen X
bytem X
zastoupený advokátkou JUDr. Kateřinou Švecovou,
sídlem Šafaříkovy sady 5, 301 00 Plzeň

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, IČO 00006963,
sídlem Křížová 25, 150 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. X ze dne 23. 10. 2019

takto:

- I. Rozhodnutí žalované č. j. X ze dne 23. 10. 2019 i jemu předcházející rozhodnutí č. j. X ze dne 21. 3. 2019 se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 6 292 Kč k rukám advokátky JUDr. Kateřiny Švecové ve lhůtě 1 měsíce ode dne právní moci tohoto rozsudku

Odůvodnění:

1. Žalobce se v řízení před žalovanou domáhal přiznání invalidního důchodu. Rozhodnutím č. j. X ze dne 21. 3. 2019 žalovaná přiznala žalobci důchod pro invaliditu druhého stupně, neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Plzeň-město poklesla jeho

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.

pracovní schopnost o 60 %.

2. Žalobce proti tomuto závěru brojil námitkami, v nichž tvrdil, že jeho zdravotní stav odpovídá poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 %, to znamená invaliditě třetího stupně. Namítané rozhodnutí žalované se podle žalobce zakládalo na chybném posudku o invaliditě. Žalovaná námitky zamítla. V řízení o nich nechala vypracovat posudek svým lékařem, z něhož vyplynulo, že hlavní příčinou nepříznivého zdravotního stavu žalobce spadá pod kapitolu VI (Postižení nervové soustavy), položku 1c (Cévní postižení mozku a míchy, dětská mozková obrna – středně těžké funkční onemocnění, středně těžká motorická, sensorická, řečová nebo kognitivní, dysfunkce, některé denní aktivity omezeny) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 40–60 %. Vzhledem k charakteru postižení zdravotního stavu (orgánové změny) a profesním nárokům (snížený předpoklad rekvalifikace) lékař žalované stanovil horní hranici, tj. 60 %. Současně nenalezl důvod pro jeho další zvýšení podle § 3 citované vyhlášky. Neshledal ani důvod hodnotit žalobcův stav vyšší mírou poklesu pracovní schopnosti, neboť chyběl doklad o těžkém funkčním postižení.
3. Proti rozhodnutí žalované žalobce brojil žalobou, v níž rozporoval přiznaný stupeň invalidity a dále datum, od kterého mu byl přiznán nárok na invalidní důchod. Napadené rozhodnutí se zakládalo na chybných závěrech posudku o invaliditě ze dne 11. 10. 2019. Žalobcův zdravotní stav měl být podřazen kapitole VI (Postižení nervové soustavy), položce 1d (Cévní postižení mozku a míchy, dětská mozková obrna – těžké funkční postižení, těžká motorická, sensorická, řečová a kognitivní dysfunkce, většina denních aktivit omezena) vyhlášky o posuzování invalidity. Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení daná vyhláška stanovuje rozmezí 70–80 %, což odpovídá invaliditě třetího stupně. Eventuálně žalobcův stav žalovaná mohla podřadit v rámci téže kapitoly položce 8i (hemiparéza středně těžká). Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení daná vyhláška stanovuje rozmezí 50–70 %, což horní hranici opět odpovídá invaliditě třetího stupně. Jestliže však žalovaná chtěla setrvat u diagnózy z napadeného rozhodnutí, měla horní hranici odpovídajícího rozmezí zvýšit o 10 % podle § 3 vyhlášky, a to pro současný výskyt několika zdravotních komplikací, jimiž je žalobce postižen. Napadené rozhodnutí pokládá žalobce za nezákonné, neboť nekoresponduje s předloženými lékařskými zprávami. K otázce data přiznání nároku na invalidní důchod žalobce uvedl, že jeho pracovní neschopnost trvala ode dne 8. 8. 2017 do dne 3. 1. 2019, kdy byla ukončena. Po tuto dobu žalobce pobíral nemocenské dávky ve Spolkové republice Německo. Žalobce v žalobě navrhl, aby mu byl přiznán nárok na pobírání dávek invalidního důvodu až ode dne 4. 1. 2019 a nikoliv již ode dne 18. 4. 2018. Rovněž navrhl, aby byl Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí vypracován nový posudek o invaliditě.
4. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že dostupnou lékařskou dokumentaci žalobce zvážila pečlivě a objektivně. Posudek vypracovaný lékařem žalované srozumitelně objasnil, proč žalobcovy potíže nedosahují jím tvrzené závažnosti. Povinnost k aplikaci § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity pro žalovanou neplyne. Četnost onemocnění žalobce žalovaná zohlednila stanovením míry poklesu pracovní schopnosti při horní hranici užití položky téže vyhlášky. O změnu data přiznání invalidního důchodu třeba požádat

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.

v příslušné formě a lhůtě podle § 86 odst. 4 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Závěrem svého vyjádření k žalobě žalovaná navrhla důkaz posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí.

5. Žaloba je důvodná.
6. Předmětem řízení bylo posouzení nároku žalobce na invalidní důchod, tedy na dávku podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Podle § 39 odst. 1 a 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 % (odst. 1). O invaliditu prvního stupně se jedná, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 % [odst. 2 písm. a)]. O invaliditu druhého stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 % [odst. 2 písm. b)]. O invaliditu třetího stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 70 % [odst. 2 písm. c)]
7. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány PK MPSV (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
8. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“)]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
9. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby plzeňské pracoviště posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí podalo posudek o stupni a datu vzniku či změny invalidity žalobce.
10. Posudková komise dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí poklesly nejméně o 70 %, a proto se v jeho případě jedná o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění. Posudková komise u žalobce shledala postižení, jak ho vymezuje kapitola VI, položka 1c vyhlášky o posuzování invalidity, tj. středně těžké funkční postižení, středně těžká motorická, senzorická, řečová nebo kognitivní dysfunkce s omezením některých denních aktivit. Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 40–60 %. Míru poklesu pracovní schopnosti žalobce posudková komise zhodnotila na 60 %. Až potud se posudkové komise shodla s posudkovým hodnocením žalované. Na rozdíl od žalované však tuto hodnotu podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity zvýšila o 10 %. Dané zvýšení zvolila vzhledem k neschopnosti žalobce využívat dosažené vzdělání a pokračovat v předchozí výdělečné činnosti. Za datum vzniku příslušného stupně invalidity posudková komise určila den neurologického vyšetření, tj. 19. 9. 2018, a to na rozdíl od posudku okresní správy

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.

sociálního zabezpečení upřednostňujícího již duben 2018. Teprve v září 2018 totiž byl zřejmý definitivní zdravotní stav žalobce.

11. Posudek splňuje formální náležitosti vyžadované § 7 vyhlášky o posuzování invalidity, včetně závěru o tom, že žalobce není schopen výdělečné činnosti ani za zcela mimořádných podmínek. Obsahově se úplně vypořádal s námitkami žalobce a s lékařskými zprávami, které předložil v řízení před soudem. Žalobce byl jednání posudkové komise přítomen. Soud proto posudek vyhodnotil jako úplný a přesvědčivý. Vůči složení posudkové komise a obsahu posudku účastníci nic nenamítli.
12. Protože posudek splňuje požadavky setrvalé kladené na tento typ důkazu, řádně prokazuje skutkový stav k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované. Jasně z něj plyne, že pokles pracovní schopnosti žalobce odpovídá 70 %, což podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění odpovídá invaliditě třetího stupně, která byla dána jak ke dni napadeného rozhodnutí žalované o námitkách, tak i ke dni jemu předcházejícího rozhodnutí o přiznání nižšího stupně invalidity.
13. Od námítky vůči datu vzniku invalidity žalobce při ústním jednání upustil. Lze jen stručně konstatovat, že žalovaná je vázána žádostí žalobce (srov. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 93/2006-58 ze dne 13. 6. 2007). Na rozhodnutí ve věci to však nemůže nic změnit, neboť datum a stupeň invalidity byly dokazováním v řízení před soudem zjištěny jinak.
14. Jelikož žalovaná v námitkovém řízení vycházela z toho, že žalobce je invalidní pro invaliditu druhého stupně, bylo její rozhodnutí založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Soud proto její rozhodnutí zrušil pro vady podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc jí vrátit k dalšímu řízení. Zároveň zrušil i předcházející rozhodnutí žalované č. j. R-21.3.2019-4210/740 308 2082 ze dne 21. 3. 2019, protože trpí stejnou vadou (§ 78 odst. 1, 3, 4 s. ř. s.).
15. V dalším řízení je žalovaná vázána skutkovým stavem zjištěným na základě provedeného dokazování v soudním řízení, tedy že invalidita třetího stupně žalobce vznikla ke dni 19. 9. 2018. Z toho bude vycházet při novém posouzení stavu žalobce (§ 78 odst. 6 s. ř. s.)
16. Nebude-li žalobce spokojen s novým rozhodnutím žalované v otázce data přiznání důchodu, může si podle § 86 odst. 1 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení požádat o jeho změnu.
17. Procesně úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení, jež důvodně vynaložil (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovaná je povinna do jednoho měsíce ode dne právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci k rukám JUDr. Kateřiny Švecové náhradu nákladů řízení v celkové výši 6 292 Kč. Ta se skládá z odměny za čtyři úkony právní služby po 1 000 Kč [převzetí a příprava zastoupení, žaloba jako podání ve věci samé, účast na jednání posudkové komise a účast na ústním jednání před soudem podle § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], čtyři režijní paušály po 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), to vše zvýšeno o daň z přidané hodnoty ve výši 1 092 Kč. Soud však nepřiznal odměnu za účtovaný sepis námitek v řízení před žalovanou. Jde totiž o úkon ve správním řízení, v němž žalobce nese své náklady sám (§ 79 odst. 3 správního řádu).
18. O nákladech řízení soud rozhodl výše uvedeným způsobem při vědomí toho, že rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu byla usnesením č. j. 6 Ads 209/2019-39 ze

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.

dne 29. 1. 2019 přeložena k posouzení otázka ústavnosti tarifních odměn podle § 9 odst. 2 advokátního tarifu za úkony ve věcech nároků fyzických osob v oblasti sociálního zabezpečení, důchodového, nemocenského a všeobecného zdravotního pojištění. Krajský soud totiž rozhodovací důvody usnesení č. j. 6 Ads 209/2019-39 nesdílí:

19. Na věc se vůbec neuplatní čl. 28 Listiny základních práv a svobod, protože advokát poskytující právní službu klientovi není jeho zaměstnancem. Jestliže aktuální judikatura Ústavního soudu k advokátnímu tarifu *bez odůvodnění* konstatuje opak a *v rozporu s jasným zněním* čl. 28 Listiny uvádí, že *každý* má právo na spravedlivou odměnu za práci, není tím být krajský soud precedenčně vázán, neboť tato rozhodnutí neobsahují žádné – tomuto závěru odpovídající – vyložené a aplikované nosné právní pravidlo [srov. výklad v nálezu sp. zn. IV. ÚS 301/05 ze dne 13. 11. 2007 (N 190/47 SbNU 465), zejm. jeho odst. 60]. Výše tarifní hodnoty a související sazba mimosmluvní odměny nebrání advokátovi ani v tom, aby získával prostředky pro své životní potřeby prací (čl. 26 odst. 3 Listiny, pokud by ten vůbec měl na výkon advokacie dopadat).
20. Rozpor s čl. 37 odst. 2 Listiny nemůže být dán, protože profesní povinnost advokáta poskytnout službu kvalitně nezávisí na výši mimosmluvní odměny. Nesprávné je proto konstatování, že stanovením tarifních hodnot dochází ke kategorizaci ochrany základních práv a svobod. Stanovení tarifních hodnot je naopak vyjádřením rozdílné typizované právní složitosti věcí (nikoliv jednotlivých případů), což je přípustný projev snahy o regulaci masových jevů s ohledem na zásahu rovnosti a možnost rozumné uplatnitelnosti těchto předpisů v praxi. Typizace a paušalizace jsou ústavně akceptovatelným postupem zákonodárství [srov. usnesení Spolkového ústavního soudu publ. pod BVerfGE 98, 365, či z daňové oblasti odst. 37 nálezu sp. zn. Pl. ÚS 9/15 ze dne 8. 8. 2017 (N 138/86 SbNU 333; 338/2017 Sb.)], a to včetně zákonodárství upravujícího mimosmluvní odměny za úkony právní služby před soudem (srov. usnesení Spolkového ústavního soudu publ. pod BVerfGE 83, 1, a BVerfGE 118, 1).
21. Za toho stavu je podstatné, zda je rozlišování sazeb svévolné [tak i odst. 16 nálezu sp. zn. Pl. ÚS 22/19 ze dne 14. 1. 2020 (28/2020 Sb.)], nebo zda výše mimosmluvních odměn v typově určených věcech natolik nízká, že je poskytnutí právní služby pro advokáta ekonomicky nevýhodné a zároveň nemůže počítat s tím, že se mu z důvodu nepříznivých sociálních podmínek klienta dostane odměny smluvní.
22. Svévoli v rozlišování krajský soud neshledal, protože je založeno na věcném kritériu a závěr o typově jednodušší povaze věcí vyjmenovaných v § 9 odst. 2 advokátního není vyloučen (opačný závěr by nutně vedl k porovnávání všech typů věcí vyjmenovaných v § 9 a § 10 advokátního tarifu i otázce, proč v některých věcech rozhodují senáty a v jiných samosoudci). O zásadní ekonomické nevýhodnosti mimosmluvních odměn pak krajský soud žádné poznatky nemá a nepředkládá je ostatně ani usnesení č. j. 6 Ads 209/2019-39. Nehledě na to, v případě částečné ekonomické nevýhodnosti by bylo třeba zohlednit i možnost uplatnění salvatorního ustanovení § 12 odst. 1 advokátního tarifu a celkově i sociální odpovědnost advokátů, kteří právní služby poskytují v privilegovaném postavení (srov. § 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii).
23. Z těchto důvodů má Krajský soud v Plzni za to, že tarifní hodnota podle § 9 odst. 2 ve spojení se sazbou mimosmluvní odměny podle § 7 odst. 2 advokátního tarifu jsou v souladu s ústavním pořádkem a není důvod pro jejich neaplikaci podle § 95 odst. 1 Ústavy České republiky. Tím ovšem není řečeno, že by vyšší tarifní hodnota nebyla spíše

ku prospěchu věci.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 27. února 2020

Mgr. Jan Šmakal, v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.